

Anatomia humana

UNA VISITA AL MUSEU DE L'EXILI

Jorge Bello

Dijous passat, Dia Universal de la Infància, pensava que havia d'anar-hi, per saber-ne més, sobre què va passar amb aquella gent que fugien de la dictadura franquista, i sobre quina cara feien aquells infants innocents. Vaig anar-hi dissabte.

El Museu Memorial de l'Exili, a La Junquera, Girona, frontera amb França, és una visita obligada per recordar que hi va haver un temps, no gaire llunyà, en el qual les amenaces, les persecucions i les represàlies van obligar molta gent a fugir del país, buscaven pau i seguretat. En arribar-hi, però, descobrien que els esperaven, que els havien traït, que anaven a parar als camps de concentració del Roselló.

A més de l'exposició permanent, ara n'hi ha una de temporal: «Dibuixar la veritat nua dels camps del Roselló (1939-41)». Són els dibuixos que Josep Narro (1902-94), un conegut il·lustrador de l'època, hi va fer tot estant empressonat als camps. Retraten amb cruïda i alhora amb bellesa les males condicions de vida a què van ésser sotmesos els exiliats republicans.

El dibuix d'un fíet em va cridar especialment l'atenció. Més aviat prim, de cara triangular, els ulls grossos, la mirada trista però atenta, cap en alt, cap somriure, els cabells dibuixats com si fossin d'un home. Innocent, al camp de concentració, no

més perquè els pares volien respecte i consideració envers qui pensa diferent.

Ara fa 25 anys que el món va reconèixer els drets dels fíets, i van signar la «Convenció sobre els drets dels infants» el 20 de novembre de 1989. Dos països, però, no van reconèixer aquests drets: Somàlia i Estats Units.

Estats Units mai no va ratificar la Convenció sobre els drets dels infants. Quan n'era president, George Bush la va rebutjar de manera explícita. El president anterior, Bill Clinton, tampoc no va donar-li entrada.

Aquesta Convenció (o Declaració) sobre els drets dels infants és una peça clau per entendre els drets humans. De fet, és impossible d'entendre els drets humans sense els drets infantils, sense aquesta declaració d'abast universal.

L'article 24 reconeix el dret de tot infant a gaudir del més alt nivell possible de salut. Reconeix que té dret a disposar de serveis per al tractament de les malalties i la rehabilitació de la salut. I l'obligació dels països de vetllar perquè cap fíet o cap fieta siguin privats d'aquests drets. L'apartat b del punt 2 d'aquest article remarca el gran valor de l'assistència primària.

El punt 3 indica que els Estats han de fer tot el possible per abolir les pràctiques

tradicionals o culturals que resultin perjudicials per a la salut dels fíets o les fíetes.

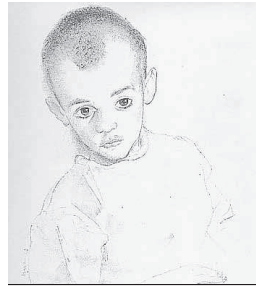
Però, ai!, aquests drets no són respectats en nombroses regions del món. Aquest no-respecte dels drets infantils no sembla que sigui cosa de riquesa o pobresa, de país pobre o de país ric, sinó més aviat de mentalitat, de cultura, de tradició. O de pura maldat. Són factors que es podrien corregir.

Un fíet sense recursos, a Estats Units, només podria accedir a una sanitat mínima, elemental, de poca qualitat, només puntual. El mateix fíet, a Espanya, rebria totes les atencions que fossin necessàries, sense cap limitació.

Al Museu de l'Exili hi vaig veure el passat. Però veig que aquest passat no està del tot superat: és fàcil d'observar que algunes estratègies del passat conserven vigència actualment, tot i que més sofisticades, més dissimulades.

Aquest passat que hi vaig veure, amb les seves llargues branques que arriben fins el present, obliguen a preguntar-nos com serà el futur. El primer pas per al futur, el futur que comença ara mateix, és entendre que han de deixar de banda les estratègies del passat.

bello.cat/jordibell@gmail.com

Hi havia un fíet d'ulls grossos, el cap en alt, la mirada atenta, que espera que acabin les estratègies del passat i que ara mateix comenci el futur

Es racó d'en Cambreta

EL DIFÍCIL EQUILIBRI

Gustau Juan Benezam

Vivint com vivim dins una economia de mercat, les marques dels productes són importants, siguin del tipus que siguin. I ja sabem que a les marques la publicitat i la presentació són elements prou determinants en la confiança que el producte després en els possibles consumidors i, per tant, en el seu èxit.

La publicitat sabem com funciona: intenta engalilar la gent, embetumar-la, poc o molt; ens enreda i ens deixam enredar ben qualche vegada.

Tanmateix, la capacitat d'engany té uns límits: un mínim de veritat hi ha d'haver sempre en allò que ens ofereixen, per petit, petitonet, que sigui, si els promotors volen que la marca funcioni, encara que sigui tot just una temporada.

Marques de productes, marques d'origen, marques de territoris: qualitat, real o suposada; medi on es fan, creen, elaboren productes; medis naturals, culturals,

Els problemes vénen a l'hora de trobar els necessaris equilibris entre les solemnes declaracions de «patrimoni de la humanitat» per part dels organismes internacionals i l'ús econòmic que en feim d'elles

monumentals ... Tot, per obtenir uns guanys, per magres que siguin, per fer funcionar l'economia. Marques creades, també, com a declaracions de bones intencions per organismes internacionals, no per ésser venudes sinó per a ésser conservades, per tal de preservar memòria encara viva d'allò que un dia va ésser: reserva natural, patrimoni cultural de la humanitat, ... tot d'una reconvertides en marques comercials.

Els problemes vénen a l'hora de trobar els necessaris equilibris entre les solemnes declaracions de «patrimoni de la humanitat» per part dels organismes internacionals i l'ús econòmic que en feim d'elles. Perquè, si per l'ambició d'espèrmer massa la taronja del benefici imme-

diat se'n fa abús, es perd el mínim necessari de veritat, imprescindible per mantenir el producte comercial, i es perd la seva venda i perdem, és clar, el poc que ens queda de planeta viable.

I aquí som. La Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa ha emès un informe on avisa del perill que corren dues de les àrees espanyoles més emblemàtiques declarades Patrimoni Natural de la Humanitat: el parc de Doñana a Andalusia i les praderies de posidònia d'Eivissa; el primer per la reducció del volum d'aigua degut a l'excessiu ús humà dels aqüífers i de les terres que l'envolten, i les praderies de posidònia d'Eivissa, que s'estan fent malbé pel turisme incontrolat, l'excessiu ancoratge d'embarcacions i els abocaments contaminants.

Menorca, illa de la calma, reserva de la biosfera, candidata a patrimoni de la humanitat, de patrimoni arqueològic, etnològic, Camí de Cavalls ... Però n'hi ha que voldrien mantenir la «indústria» de la construcció, que voldrien tenir el privilegi per a privilegiats de construir onsevulla, voldrien, voldrien, que seguissin venint turistes a trepitjar l'arena d'unes platges verges (?) ja atapeïdes de gent ...

Gestionam correctament el nostre patrimoni? Tenim el perill de crear marques sense el mínim de veritat. És difícil trobar el necessari equilibri, però és necessari, imprescindible.

El univers

OCULTACION DE LA ESTRELLA 8 AQUARI

Hilari Pallarès Albalat

Como su nombre indica, 8 Aquarii, pertenece a la constelación zodiacal de Acuario. Es fácilmente observable con cualquier telescopio astronómico, pues su luminosidad es de 6.5, casi observable a simple vista, con el apoyo óptico es totalmente visible, binoculares, telescopio.

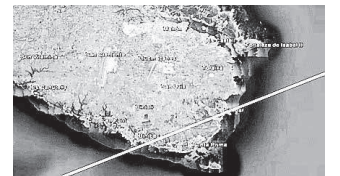
Dicha estrella será ocultada por la Luna el próximo día 27, no será una ocultación normal, será rasante. Esto que quiere decir, pues si la Luna nos la imaginamos como una circunferencia, la estrella tocara la Luna en una trayectoria tangente.

Este tipo de ocultaciones son muy interesantes, pues nos permiten observar los valles y montañas que se cruzan en la trayectoria de la estrella, o sea, la estrella desaparece y reaparece sucesivamente dependiendo del contorno lunar. Actualmente para este tipo de eventos, la cartografía más actualizada es la obtenida por el satélite japonés Kaguya.

En el año 2011 tuve la oportunidad de registrar una ocultación de estas características desde Menorca y los resultados obtenidos coincidieron con los resultados de la sonda Kaguya.

Este tipo de eventos son algo especiales, ya que para poder observarlos hay que desplazarse a la zona donde se producirá.

Si observamos la imagen de la Isla, la línea blanca es la línea cero de la ra-

sante, todo observador que se coloque al sur de la línea no podrá observar ninguna ocultación, si nos colocamos al norte podremos observar una ocultación normal, no rasante. Así que para poder observar la rasante hay que buscar un lugar en la trayectoria de la línea roja.

Las características del evento, para Menorca, son las siguientes. Localizaremos a la estrella y la Luna a 16° sobre el horizonte al inicio del evento. La Luna estará iluminada en un 32% y tendrá una elongación, separación del Sol en grados, de 68 encontrándose el Sol por debajo del horizonte. La ocultación se producirá entre las 20h 02' y 20h 05' en tiempo universal, tendremos que restar una hora a nuestros relojes.